ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ལྟེ་བར་གནས་པའི་འཛམ་གླིང་རིག་གནས་ཤུལ་་་་་
བཞག་སྟེ།ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་ནི་ས་བབ་སྨི་3700ལྷག་ཙམ་ཟིན་པའི་དམར་་་་་
པོ་རིའི་སྟེང་དུ་འགྱིང་ངེར་གནས་ཡོད།
བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་བཏང་ཚུན།ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལར་ཏང་་་་་་་་
དང་སྲིད་གཞུང་གི་ཚད་མཐོའི་མཐོང་ཆེན་ཐོབ་ཅིང་།1959ལོར་བོད་ལ་་་
དམངས་གཙོའི་བཅོས་སྒྱུར་བྱས་རྗེས་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་དང་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་་་་་་་་
ཁྱབ་ཁང་གི་དམིགས་བསལ་ཐུགས་ཁུར་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་འོག1961ལོའི་ཟླ་་
3པར་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་དང་ས་སྐྱ་དགོན་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གཙོ་གནད་རིག་་་་་་་་་
དངོས་སྲུང་སྐྱོབ་ཚན་པ་ཁག་དང་པོར་ཚུད་པ་རེད།
བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་དབུ་བརྙེས་ཚུན།རིམ་རྩིས་བརྒྱབ་ན།རྒྱལ་་་་་་་
ཁབ་ཀྱིས་སྒོར་དུང་ཕྱུར་3ཙམ་བཏང་སྟེ་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལར་གཞི་ཁྱོན་ཆེན་་་་་
པོས་ཉམས་གསོ་ཐེངས་གཉིས་བྱས་པ་དང་།ཕྱིས་སུ་ཉིན་རེའི་ཉམས་གསོ་་་་
དང་ལོ་རེའི་ཉམས་གསོ་གཉིས་སུ་བྱས་ཏེ་རྒྱུན་གཏན་གྱི་བདག་སྐྱོང་ཉམས་་
གསོའི་ལས་དོན་རྒྱུན་མཐུད་སྤེལ་བས།བརྗིད་ཉམས་ལྡན་ལ་ཡིད་དབང་་་་་་
འཕྲོག་པའི་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་ཉམས་འགྱུར་སྔར་བཞིན་འཛམ་གླིང་སྐྱེ་བོ་་་་་་
ཀུན་གྱི་འདྲེན་བྱེད་དུ་མངོན་བཞིན་མཆིས།

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད།
གཞི་ཁྱོན་སྔར་ན་མེད་པའི་རིག་དངོས་ཉམས་གསོའི་་་
ལས་གྲྭ་ལག་ལེན་བསྟར་བ།
ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་བསྐྲུན་ནས་ལོ་རབས་མང་པོ་སོང་བས།ཤིང་ཆ་ཕལ་
ཆེ་བ་རུལ་བ་དང་།གྱང་ལྡེབས་ལ་སེར་ཀ་ཤོར་བ།རྩིག་རྨང་བབས་པ།
ལྡེབས་རིས་གོག་ལྤགས་བརྒྱབ་པའམ་རྙིང་པ་ཆགས་པ་སོགས་ཀྱི་གནད་་་་་་་་
དོན་ཐོན་བཞིན་ཡོད།
1984ལོ་ནས་1988ལོའི་བར།རྒྱལ་ཁབ་རིག་དངོས་ཅུས་སོགས་་་་་
འབྲེལ་ཡོད་ཚན་པས་རིགས་གཅིག་མཁས་ཅན་ཐེངས་མང་མངགས་ནས་་་་་
བོད་ཀྱི་གནའ་བོའི་བཟོ་སྐྲུན་གྱི་རིགས་གཅིག་མཁས་ཅན་དང་མཉམ་དུ་ཕོ་་
བྲང་པོ་ཏ་ལའི་ཉེན་གྱར་གནས་ཚུལ་ལ་ས་གནས་ས་ཐོག་ཏུ་རྟོག་ཞིབ་ཞིབ་་་་
ཕྲ་བྱས་ཤིང་།ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་རིགས་པས་ཁུངས་སྐྱེལ་་་་་་་
དང་བརྟག་དཔྱད་ཞིབ་ཚགས་བྱས་པ་བརྒྱུད།རིགས་གཅིག་མཁས་ཅན་་་་་་་
ཚོས་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་ལོ་མང་ཉམས་གསོ་བྱས་མེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས།གང་སར་་
ཉེན་ཁ་ཐོན་པས་ཉམས་གསོ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཁ་ཚ་དགོས་གཏུགས་སུ་གྱུར་པ་ཤེས།
1988ལོའི་ཟླ་9པར།བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་་་་་
ཁང་ལ་ཕུལ་བའི《ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་མགྱོགས་མྱུར་ཉམས་བཟོ་བྱ་རྒྱུའི་སྐོར་གྱི་་
ཛ་དྲག་སྙན་ཞུར》ཀྲུང་དབྱང་གིས་ཚད་མཐོའི་མཐོང་ཆེན་གནང་ཞིང་།
ཀྲུང་དབྱང་གི་ཐབས་ཇུས་རིམ་གྲས་མཐོ་ཤོས་ཀྱིས་གྲོས་བསྡུར་བྱས་པ་་་་་་་་་་
བརྒྱུད།ལོ་དེའི་ཟླ་10པར་པེ་ཅིང་ཀྲུང་ནན་ཧའེ་ནས་གཏམ་བཟང་ཞིག་་་་་་
གྲགས་པ་སྟེ།ཀྲུང་དབྱང་གིས་ཆེད་དངུལ་འབོར་ཆེན་བཏང་སྟེ་ཕོ་བྲང་པོ་་་་
ཏ་ལ་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཉམས་གསོ་བྱ་རྒྱུའི་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་དེ་རེད།
1989ལོར་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་དོ་དམ་ཁྲུའུ་དངོས་སུ་བཙུགས།ལོ་དེར་་
ལོ་25ལ་སླེབས་པའི་ཉི་མ་ཚེ་རིང་དོ་དམ་ཁྲུའི་ལས་དོན་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར།
1989ལོའི་ཟླ་10ཚེས་11ཉིན།ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་དུས་ཐེངས་དང་་་
པོའི་ཉམས་གསོའི་ལས་གྲྭ་ཕོ་བྲང་དཀར་པོའི་བྱང་ངོས་སུ་ལས་འགོ་་་་་་་་་་་་་་
འཛུགས་པའི་མཛད་སྒོ་འཚོགས་པ་དང་།དེས་ཀྲུང་གོ་གསར་པའི་ལོ་རྒྱུས་་་་
ཐོག་གཞི་ཁྱོན་ཆེ་ཤོས་དང་།མ་དངུལ་བཏང་མང་ཤོས།ཆེས་མཐར་ཕྱིན་་་་་

པ་བཅས་ཀྱི་རིག་དངོས་ཉམས་གསོའི་ལས་གྲྭའི་ལས་འགོ་ཚུགས་པ་ཉི་མ་ཚེ་
རིང་གིས་གསལ་ལེར་དྲན་གྱི་ཡོད།
རིགས་གཅིག་མཁས་ཅན་དང་མཁས་དབང་ཚོས་ཕྱོགས་མང་པོ་་་་་་་་
ནས་རིགས་པས་ཁུངས་སྐྱེལ་བྱས་རྗེས།ཀྲུང་དབྱང་གིས་སྔ་རྗེས་སུ་ལས་གྲྭ་་་་
དེར་མ་དངུལ་མི་དམངས་ཤོག་སྒོར་ཁྲི་5300བཏང་བ་རེད།
“ཐེངས་འདིའི་གཞི་ཁྱོན་ཆེ་བའི་ཉམས་གསོ་དུས་ཡུན་ལོ་ལྔ་བྱས་་་་་་་
ནས་1994ལོར་ལས་མཇུག་འགྲིལ་བ་རེད”ཅེས་ཉི་མ་ཚེ་རིང་གིས་ངོ་སྤྲོད་་
བྱས་པ་དང་།ཁོང་གིས།ལོ་དེའི་ཟླ་བརྒྱད་པར།ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་ཉམས་་་་་
གསོའི་ལས་གྲྭ་ལས་མཇུག་སྒྲིལ་བ་དང་བསྟུན་ནས་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་་་་་་
གིས་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་མངོན་མིན་རིག་གནས་ཤུལ་བཞག་ལ་རེ་ཞུ་བྱེད་པའི་་་་
ལས་དོན་སྤེལ་འགོ་བརྩམས།1994ལོའི་ཟླ་12པར།ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ
《འཛམ་གླིང་ཤུལ་བཞག་གི་མིང་གཞུང》ནང་དངོས་སུ་བཅུག་པས།བོད་་་་
ཀྱི་འཛམ་གླིང་གི་རིག་གནས་ཤུལ་བཞག་དང་པོར་གྱུར།2000ལོ་དང་་་་་་་་
2001ལོར་ལྷ་སའི་ར་ས་འཕྲུལ་སྣང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ནོར་བུ་གླིང་ཁ་་་་
སྔ་རྗེས་སུ“འཛམ་གླིང་གི་ཤུལ་བཞག·ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་ལོ་རྒྱུས་སྐྲུན་་་་་་་་་་་
དངོས་ཚོགས”ཞེས་པའི་རྒྱ་སྐྱེད་རྣམ་གྲངས་སུ་བདེ་བླག་ངང་ཚུད་པ་རེད།

བཟོ་བོའི་ཉམས་འགྱུར།
རྙིང་བཟོ་ཉམས་གསོའི་ཁྲོད་སྐྱེ་སྟོབས་གསར་པ་རྒྱས་པ།
ཉམས་གསོའི་ལས་གྲྭ་ལག་བསྟར་བྱས་པ་ལས་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་རྣམ་
པ་གསར་རྐྱང་དུ་གྱུར།ད་ཐེངས་ཀྱི་ཉམས་གསོའི་ལས་གྲྭ་ཆེན་པོ་ནི་རང་་་་་་
རྒྱལ་གྱི་བོད་བཟོའི་གནའ་བོའི་སྐྲུན་དངོས་ཆེ་གྲས་ཚན་རིག་དང་མཐུན་་་་་་་
པའི་སྒོ་ནས་ཉམས་གསོ་བྱས་པའི་ལས་དོན་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་པ་དང་།དེས
“གནའ་རྫས་རྩད་ཞིབ་དང་།གྲུབ་ཆ་བརྟན་གཏོང་།བཟོ་རྩལ་སླར་་་་་་་་་་་་་་
གསོ”བཅས་ཁྱབ་ཁོངས་ཧྲིལ་པོའི་ཕྱོགས་ཡོངས་སྲུང་སྐྱོང་གི་བརྒྱུད་རིམ་་་་་་
གསར་གཏོད་བྱས་པས།སྐྲུན་དངོས་ལ་སྲུང་སྐྱོང་ཐུབ་པ་མ་ཟད།དེའི་ནང་
གི་གཙོ་གནད་རིག་དངོས་སྐྲུན་དངོས་རྡིབ་སྐྱོན་ཤོར་བའི་དབང་གིས་ལྡོག་་་
ཐབས་མེད་པའི་གནོད་སྐྱོན་མ་བྱུང་སྔོན་འགོག་ཐུབ་ནས།རང་ལྗོངས་ཀྱི་་་་་
རིག་དངོས་དང་གནའ་བོའི་སྐྲུན་དངོས་ཉམས་གསོའི་ལས་གྲྭར་སྐུལ་་་་་་་་་་་་
འདེད་གཏོང་བར་རྩ་ཆེའི་ཉམས་མྱོང་མཁོ་འདོན་དང་དཔྱད་གཞིར་་་་་་་་་་་་
འཛིན་པའི་ནུས་པ་ཡང་ཐོན་ཡོད།
ཉམས་གསོའི་བརྒྱུད་རིམ་ཧྲིལ་པོར་ཞུགས་མྱོང་བའི་ཉི་མ་ཚེ་རིང་་་་་་
གིས་ངོ་སྤྲོད་བྱས་པར།1989ལོར་འགོ་བཙུགས་པའི་ཉམས་གསོའི་ལས་གྲྭ་
དེ་སྔོན་ལ་སླ་བ་དང་རྗེས་སུ་དཀའ་བ་དང་།སྔོན་ལ་ཛ་དྲག་དང་རྗེས་སུ་་་་་་་
དལ་བའི་ལག་བསྟར་གོ་རིམ་སྤྱད་ཡོད་མོད།

“འོན་ཀྱང་གནའ་བོའི་སྐྲུན་་་་་
དངོས་ཉམས་གསོ་ནི་དཀའ་བ་སྤྱོད་ཐེངས་གཅིག་ལ་སྒྲུབ་ཐུབ་པའི་བྱ་བ་་་་་་
ཞིག་ག་ལ་ཡིན།དེ་བས་ཀྱང་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་སྐྲུན་དངོས་ཀྱི་གཞི་ཁྱོན་ཆེ་་་་
བ་དང་གྲུབ་ཚུལ་རྙོག་འཛིང་ཆེ་བས།མངོན་མེད་ཀྱི་རྐྱེན་ངན་མང་པོ་ཞིག་་་
ད་དུང་ཡང་རྩ་བ་ནས་སེལ་ཐུབ་མེད”
2001ལོའི་ཟླ་6པར།ཀྲུང་དབྱང་གི་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་་་་་་་་་་་་
བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་བཞི་པའི་ཐོག་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་དང་།ནོར་་་
བུ་གླིང་ཁ།ས་སྐྱ་དགོན་བཅས་གཙོ་གནད་རིག་དངོས་སྲུང་སྐྱོང་ཉམས་་་་་་་་
གསོའི་ལས་གྲྭ་ཆེན་པོ་གསུམ་དུས་ཐེངས་གསར་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གཙོ་་་་་་་
གནད་རིག་གནས་རྣམ་གྲངས་གྲས་སུ་བཅུག་ཡོད།
གཙོ་གནད་རིག་དངོས་སྲུང་སྐྱོང་ཉམས་གསོའི་ལས་གྲྭ་ཆེན་པོ་་་་་་་་་་་
གསུམ་ལ་ཁྱོན་མ་དངུལ་སྒོར་དུང་ཕྱུར་3.8བཏང་བ་དང་།རིགས་ཆེན་པོ་་་

4ཡི་རྣམ་གྲངས་ཁག་289ལག་བསྟར་བྱས་པ།2002ལོར་ལས་འགོ་ཚུགས་
པ་དང་2009ལོའི་ཟླ་8པར་ལས་མཇུག་འགྲིལ་བས་ཁྱོན་དུས་ཡུན་ལོ་7
འགོར་ཡོད།
ལས་གྲྭ་དེར་ཀྲུང་དབྱང་གིས་ཉམས་གསོའི་མ་དངུལ་སྒོར་དུང་ཕྱུར་་་
2.1བཏང་ནས་རིགས་ཆེ་གྲས་8ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམ་གྲངས་ཁག་64ལག་་་་་་་་་་
བསྟར་བྱས་པར་རྩིག་གྱང་བརྟན་དུ་གཏོང་བའི་ཉམས་གསོ་དང་།ལྡེབས་་་་་
རིས་ཉམས་གསོ།སྨི་ངོས་གྲུ་ཁྲི་5ལྷག་ཙམ་གྱི་ཞོལ་གྲོང་སྲུང་སྐྱོང་ཉམས་་་་་་་་
གསོ།དུད་ཚང་303གྱི་གྲོང་མི་གནས་སྤོ་དང་སྨི་ངོས་གྲུ་ཁྲི་6ལྷག་ཙམ་གྱི་་་་་
ཁོར་ཡུག་བཅོས་སྐྱོང་གི་ལས་དོན་བཅས་ཚུད་ཡོད་ལ།ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་་་་་་
སྐྲུན་དངོས་ཚོགས་ཀྱི་མེ་ཟོན་དང་།བདེ་སྲུང་།འཐུང་ཆུ་མཁོ་འདོན་་་་་་་་་་་་
བཙོག་ཆུ་ཕྱིར་འབུད།གློག་ཆས་གློག་སྒྲོན་སོགས་ཀྱི་ལས་གྲྭ་འཛུགས་སྐྲུན་་་་་
ཡང་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད།

གཅིག་རྒྱུན་གཅིག་འཛིན།
རིག་གནས་ཀྱི་ནོར་མཛོད་ལ་གསོན་ཤུགས་གསར་པ་་་
རྒྱས་པ།

གཞི་ཁྱོན་ཆེན་པོས་ཉམས་གསོ་ཐེངས་གཉིས་བྱས་རྗེས།གནའ་བོའི་་
སྐྲུན་དངོས་ལ་རྒྱུན་མཐུད་བདག་སྐྱོང་དང་སྲུང་སྐྱོང་ཡག་པོ་བྱ་ཆེད།ཕོ་་་་་་་
བྲང་པོ་ཏ་ལ་དོ་དམ་ཁྲུའུ་ཡིས་2003ལོར་ཤིང་བཟོ་ཆེ་མོ་བ་དང་།རྡོ་བཟོ་་་
ཆེ་མོ་བ།ཞལ་དཔོན།འཚེམ་བཟོ་ཆེ་མོ་བ།ཚོན་པ་དང་ལྷ་བྲི་བ་སོགས་་་་་་་་
ལས་རིགས་མང་པོའི་ཉམས་གསོ་ཁོའོ་བཙུགས་ཤིང་།ལག་རྩལ་མི་སྣ་60
ལྷག་ཙམ་གྱིས“ཐེ་གཏོགས་གང་ཉུང་ཉུང་དང་སྔར་གྱི་རྣམ་པ་སོར་འཇོག་་་་
གང་ཐུབ་ཐུབ་བྱེད་པའི”རྩ་དོན་ལ་བརྩི་སྲུང་ཞུས་ནས་ཉམས་གསོ་བྱས།
ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་དོ་དམ་ཁྲུའུ་ཉམས་གསོ་ཁོའོ་ཡི་ཁོའོ་ཀྲང་བཀྲ་ཤིས་་་
ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས།ཉམས་གསོ་ཁོའོ་ཡི་ལས་དོན་ནི་སྔོན་འགོག་གཙོ་བོར་་་་་་་་
འཛིན་པའི་སྲུང་སྐྱོང་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པས།དུས་རྒྱུན་དུ་བདག་སྐྱོང་ཡག་
པོ་བྱས་ན་མངོན་མེད་རྐྱེན་ངན་ཆུང་ཆུང་དག་གནད་དོན་ཆེན་པོར་འགྱུར་་
མི་སྲིད།སྐྲུན་དངོས་ཚང་མར་བདག་སྐྱོང་བྱེད་པ་ཕུད།ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་་་་
ཁང་མིག་རེ་རེ་དང་།རྩིག་གྱང་རེ་རེ།སོ་ཕག་རེ་རེ་བཅས་ཚང་མར་དུས་་་་་་
རྒྱུན་ནས་ཉམས་གསོ་དང་སྔོན་འགོག་གི་བདག་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་པས་ང་ཚོ་་
ནི་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི“བདེ་སྲུང་སྨན་པ”ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད།
ལོ་ངོ་སྟོང་གི་རིག་གནས་ཤུལ་བཞག་ཡིན་པའི་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་ནི་་་་་་་
སྐྲུན་དངོས་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་མཚོན་བྱེད་ཅིག་ཡིན་པ་མ་་་་་་་་་
ཟད།དེའི་ནང་ཀྲུང་ཧྭའི་རིག་གནས་ཀྱི་གཅེས་ནོར་མང་པོ་ཞིག་དེ་བས་་་་་་་
ཀྱང་ཉར་ཚགས་བྱས་ཡོད།
2018ལོའི་ལོ་མཇུག་ཏུ།རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་མ་དངུལ་ཁྱོན་སྒོར་དུང་་་་་་་་
ཕྱུར་3བཏང་བ་དང་དུས་ཡུན་ལོ་10ཡི་རིང་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་ཤིང་ཏ་ལའི་་
ལོ་མའི་དཔེ་ཆ་སོགས་གནའ་དཔེ་དང་ཚད་ལྡན་ཡིག་ཆ་སྲུང་སྐྱོང་བེད་སྤྱོད་
ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སྤེལ་འགོ་ཚུགས་པ་དེའི་ནང་།གནའ་དཔེ་དང་ཚད་ལྡན་་་་་་་
ཡིག་ཆ་སྔོན་འགོག་རང་བཞིན་གྱི་སྲུང་སྐྱོང་དང་།མྱུར་སྐྱོབ་རང་བཞིན་གྱི་་་
སྲུང་སྐྱོང་དང་ཉམས་གསོ།གྲངས་འཛིན་ཅན་གྱི་སྲུང་སྐྱོང་།འགྲེམས་སྟོན་་
བེད་སྤྱོད་བཅས་ཁག་བཞི་ཚུད་ཡོད་པ་རེད།
ད་བར་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་ནི་སྔར་བཞིན་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་བསམ་་་་་་་་
གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་འདུས་པའི་རྟེན་མཛོད་ཁང་ཞིག་རེད།
（བསྟན་བློ་དང་པད་ཆོས་ཀྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

ལོའིཟླ ཚེསཆེདསྒྲིགགཏམགླེགླེངཀྲུངགོགསརཔདབུབརྙེསནསརིགདངོསགཞིཁྱོནཆེནཔོསསྲུངསྐྱོངདངཉམསགསོབྱསརྗེསགསེརའོདཆེམཆེམདུའཕྲོབའིཕོབྲངཔོཏལཉི་མ་ཚེ་རིང་གི་གཞུང་ལས་ཁང་དུ་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་དང་་་་་་་་་
འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་སྐོར་གླེང་སྐབས།ཁོང་ལ་གང་ས་ཅི་ཐད་ནས་་
དེའི་སྐོར་གསལ་གསལ་ཐིང་ཐིང་ཤོད་རྒྱུ་ཡོད།ཁོང་གིས“དེ་གོང་་་་་
ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་དོ་དམ་ཁྲུའུ་རུ་ལོ་20ལྷག་ཙམ་ལས་ཀ་བྱས་པ་ཡིན།
ཉམས་གསོ་བྱེད་ཐེངས་གཉིས་ཀར་ཞུགས་ཐུབ་པ་ནི་ངའི་གཟི་་་་་་་་་་
བརྗིད་ཆེ་ཤོས་ཡིན”ཞེས་བཤད།
ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་ནི་གངས་ལྗོངས་ས་མཐོའི་མཚོན་རྟགས་་་་་་་་་
ཡིན་པའི་སྐྲུན་དངོས་གལ་ཆེ་ཤོས་དེ་རེད།བསྐྲུན་ནས་ལོ་མང་སོང་་
བ་མ་ཟད།དུས་སྐབས་མི་འདྲ་བར་རྒྱ་སྐྱེད་བྱས་པས་གོང་འོག་གི་་་་་
སྐྲུན་དངོས་ལ་གས་ཆག་བྱུང་བ་དང་།ཉི་མས་གཙེས་པ་དང་དྲོད་་་་་
ཚད་ཧེ་བག་ཆེ་བ་སོགས་རང་བྱུང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་དབང་གིས་སྐྲུན་་་་་་་་་་་
དངོས་ལ་སྐྱོན་ཆག་ཤོར་ཡོད།ཉི་མ་ཚེ་རིང་གིས“ངས་ལོ་མང་རིང་་་
ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལར་ལས་ཀ་བྱས་པས་དེའི་གནས་ཚུལ་གསལ་པོ་ཤེས་་་
ཀྱི་ཡོད།ཤིང་ཆ་མང་པོ་རུལ་བའམ་འབུ་བརྒྱབ་པ་དང་།རྩིག་པ་མི་་
ཉུང་བ་ཞིག་ལ་སེར་ཁ་ཤོར་བ།ལྡེབས་རིས་ལ་སྐྱོན་ཆག་ཆེན་པོ་་་་་་་་

ཕོག་ཡོད”ཅེས་བཤད།
“ཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་བདེ་འཇགས་་་་་
སྐོར་ལ་ཧ་ཅང་མཐོང་ཆེན་གནང་གི་ཡོད།1988ལོའི་ཟླ་10ཚེས་་་་
25ཉིན་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་གིས་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་དུས་ཐེངས་་་་་
དང་པོའི་ཉམས་གསོའི་ལས་གྲྭར་ཆོག་མཆན་སྤྲད་དེ་ཀྲུང་དབྱང་་་་་་
ནོར་སྲིད་ཀྱིས་ཆེད་དོན་ཁ་གསབ་སྒོར་ཁྲི་3500སྤྲོད་རྒྱུ་ཁ་གསལ་་་་
བཏོན་ཡོད”ཅེས་ཉི་མ་ཚེ་རིང་གིས་དུས་ཡུན་ངེས་ཅན་ཞིག་རིང་་་་་་
ཉམས་གསོ་བྱས་པ་བརྒྱུད་སྐབས་དེར་རྩད་མ་ཆོད་པའི་ཉེན་ཁ་་་་་་་་་
མང་པོ་ཞིག་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཡོད།དེར་བརྟེན།དངོས་སུ་ཉམས་་་་་་
གསོ་བྱེད་དགོས་པའི་ལས་འབོར་ཇེ་མང་དུ་ཕྱིན་པས་རྒྱལ་ཁབ་་་་་་་་་
ཀྱིས་སླར་ཡང་སྒོར་ཁྲི་1800ཁ་སྣོན་གནང་བྱུང་ཞེས་ངོ་སྤྲོད་བྱས།
“ལོ་རབས་དེར་དངུལ་གྱི་ཕོན་འབོར་དེ་ནི་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཞིག་་་་་་་་
རེད།ལྷག་པར་དུ་རིག་དངོས་རྐྱང་པ་ཞིག་གི་སྲུང་སྐྱོབ་ཐད་མ་་་་་་་་་
དངུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་བཏང་བ་ནི་ལས་སླ་པོ་ཞིག་གཏན་ནས་མ་་་་་་་་་་་་་་
རེད”ཅེས་བཤད།

པར①ཞོགས་པའི་ཉི་གཞོན་ཁྲོད་ཀྱི་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ།

པར②ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་དུས་ཐེངས་དང་པོའི་ཉམས་གསོའི་སྐབས་ཕོ་བྲང་དམར་པོའི་ཚོགས་ཆེན་་་་་་

ནུབ་མ་ཉམས་གསོ་བྱེད་བཞིན་པ།

པར③ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལར་སྐུ་དཀར་གསོལ་བཞིན་པ།

པར④ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལར་ལོ་གཅིག་དུས་གཅིག་གི་སྐུ་དཀར་གསོལ་བའི་ནང་ཞུགས་བཞིན་པའི་མང་་་་་

ཚོགས།

གནའ་བོའི་སྐྲུན་དངོས་བདེ་འཇགས་དང་བརྟན་་་་
པོ་ཡོང་བའི་འགན་ལེན་བྱ་ཆེད།ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་དོ་དམ་
ཁྲུའུ་ཡིས་2003ལོར་ཉམས་གསོ་ཁོའོ་དངོས་སུ་བཙུགས།
བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ན།

“ཆེད་ལས་་་་་
མི་སྣས་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལར་ཉིན་རེའི་ཉམས་གསོ་དང་ལོ་་་་་་་་
རེའི་ཉམས་གསོ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ལ།ལོ་གཅིག་ཞག་མ་་་་་་་་
365ཚང་མར་སྲུང་སྐྱོང་དང་བདག་སྐྱོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད།
དེར་བརྟེན་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལར་ཉམས་གསོ་ཐེངས་དང་པོ་་་་་
དང་གཉིས་པ་བྱས་རྗེས་སླར་ཡང་གཞི་ཁྱོན་ཆེ་བའི་ཉམས་
གསོ་བྱེད་དགོས་བྱུང་མེད།དེ་ནི་ང་ཚོས་ཐུན་མོང་ཐོག་་་་་་་
འབད་བརྩོན་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་རེད”
2010ལོར་བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་་་་་
དོ་དམ་ཁྲུའུ་རུ་ལས་སྒྱུར་བྱས་པ་ནས་ད་བར་ལས་ཀ་དེར་་་
རིམ་བཞིན་དགའ་ཞེན་དང་འགན་འཁྲི་འཁུར་སེམས་་་་་་་་
ཤིག་ཡོད་པ་ནི“ང་ཚོ་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི‘བདེ་སྲུང་སྨན་་་་་་
པ’ཡིན”ཞེས་པ་དེ་རེད།
ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་དམར་པོ་རིའི་སྟེང་དུ་ཆགས་པ་་་་་་་
དང་།ཁྱོན་ཁང་མིག་ཆིག་སྟོང་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པར་རྒྱུན་་་་་་་
གཏན་ནས་སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད།བཀྲ་ཤིས་ཕུན་་་་

ཚོགས་ཀྱིས“ཉམས་གསོ་ཁོའོ་ཡི་བཟོ་བོ་60ལྷག་ཙམ་ལ་་་་་
ངེས་པར་དུ་བོད་བཟོའི་གནའ་བོའི་སྐྲུན་དངོས་ཉམས་་་་་་་
གསོའི་ལག་རྩལ་དང་ཉམས་མྱོང་དགོས་པ་དང་།ཉིན་་་་་་་་
ལྟར་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་ཕྱོགས་གང་སར་ཞིབ་བཤེར་ཞིབ་་་་་
ཕྲ་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད།འགྱུར་ལྡོག་ཕྲན་བུ་བྱུང་ནའང་་་
སྔོན་འགོག་རང་བཞིན་གྱི་སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད།
ད་ཆ་གནའ་སྐྲུན་ཉམས་གསོའི་ལས་དོན་ལ་རྒྱུ་ཆ་དཀོན་་་་་
པ་དང་ལག་རྩལ་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་དཀའ་བ་སོགས་འགྲན་་
སློང་མང་པོ་འཕྲད་བཞིན་པས།སྲོལ་རྒྱུན་བཟོ་རྩལ་དང་་་་
དེང་རབས་དོ་དམ་ཟུང་འབྲེལ་བྱེད་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་་
སྲུང་སྐྱོང་དང་ཉམས་གསོ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད།དེར་་་་་་་་་་་་
བརྟེན་དུས་རབས་གསར་པའི་རིག་དངོས་སྲུང་སྐྱོང་གི་་་་་་་
དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ཆེད།ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་དོ་དམ་་་་་་་
ཁྲུའུ་ཡིས་ཀྱང་བོད་བཟོའི་གནའ་སྐྲུན་ལ་ཚན་རྩལ་གྱི་སྲུང་
སྐྱོང་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ།རྒྱུ་ཆ་དང་བཟོ་རྩལ་གསར་པ་་་་་་་
ཞིབ་འཇུག་གསར་སྤེལ་དང་བཀོལ་སྤྱོད་ཚོད་ལྟ་བྱས་ནས་་
བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་གནའ་སྐྲུན་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་
སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ཆུ་ཚད་མཐོ་རུ་གཏོང་བཞིན་་་་་་་་་་་་་་
ཡོད”ཅེས་བཤད།

བཀྲཤིསཕུནཚོགསངཚོཚོནནིཕོཕོབྲངཔཕོཏལའིནིབདབྱེསྲུངསྨནཔཡིནིནཉི་མ་ཚེ་རིང་།

“ཉམས་གསཕོ་བྱེབྱེད་ཐེབྱེངས་གཉནིས་ཀར་ཞུགས་ཐུབ་པ་ནནི་

ངའིནི་གཟིནི་བརྗིནིད་ཆེབྱེ་ཤོཕོས་ཡིནིན”

􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵

􀤵􀦵􀤵

􀨵

􀤵􀤵
􀦵􀤵 􀤵

􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵

􀨵 􀨵

􀤵􀦵􀤵􀤵􀤵􀦵􀤵 􀤵

􀨵

􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀨵

􀤵􀦵􀤵􀤵

􀤵

􀤵􀦵􀤵 􀨵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀨵􀤵􀤵􀦵􀤵 􀨵􀤵􀤵 􀦵􀤵

􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵􀤵

① ②

③

④